

REVISTA DE DIVULGACIÓN DA CULTURA
MARÍTIMA E FLUVIAL - BUEU 2015 - Nº 9

O S G a L O S

A historia deste naufraxio non precisa de máis palabras que as que utilizou quen nola contou. Trátase de José Manuel Pérez Piñeiro, sobrevivente xunto co seu pai, coñecido como Mingos, o patrón do "Nuevo Virgen del Carmen", un barco de 12 metros de eslora e 3.30 metros de manga que montaba un motor Barreiros de 160CV. Faenaba normalmente ás nasas do polbo e os feitos que se narran tiveron lugar en Onza, na illa do sur de Ons. Horario de traballo: de sol a sol.

Homenaxe aos náufragos

O naufraxio do "Nueva Virgen del Carmen"

Ana Gil Medraño

Foi a primeira casea que empezamos a levantar (unha casea é un grupo dunhas 50 nasas) e cando chegabamos ao lugar, sempre esperabamos a que entrara ben o día para darlle un pouco mais de tempo, un par de horiñas de sol mais ou menos. As veces pescabamos un pouco á liña para pasar ese tempo...

Despois de estar fondeados, a iso das 10.30 da mañá metías o rizón, levantabas o fondeo e empezabamos a coller as caseas de nasas. Aquel día era un martes 17 de febreiro de 1998, sobre as 11 da mañá e estabamos na parte de dentro da Onza, acabando de metelas a bordo. Aínda quedaba o cabo coa boia e, no momento de recollelos, resulta que baixaba a marea. En todas partes pasa, pero especialmente aí, é un sitio no que cando

baixa a marea, as augas corren moito para fóra, hai moita corrente. Entón, cando nos demos conta estabamos case enriba dunha pedra que era moi pequena, como un poste dunha viña ou un marco. Coa marea está tapada pero en marea baixa pódela ver.

Cando hai mar manso, neses sitios máis apartados é onde te adoitas meter. Estas cousas sempre che pasan nos sitios onde coñeces, onde non coñeces non te vas a meter. É así. De feito a nosa casa da illa esta moi preto de aí, onde meu pai se criou. Calquera que vai ao mar sabe ben onde se mete, pero... Cantos quedaron atrás indo ás robalizas ou aos percebeos?.. Eses son oficios máis perigosos que teñen que traballar nas rompentes, claro, so van meterse os que as coñecen. O polbo

O "Nuevo Virgen del Carmen"

non é tan perigoso, pero hai épocas nas que te arriscas meténdote no medio de onde rompe o mar.

Con toda esta manobra, porque claro, mentres íamos recollendo, abatemos, e un pouco que te desubicas... ao final vímonos enriba da pedra. No momento de dar avance ao motor, só nese momento, o barco deu un forte tirón e cravou a quilla enriba desa pedra. Ao mellor, se cravara noutro lado furaba, pero non pasaba o que pasou... Mais ao cravar mesmo na quilla, que é o centro do barco, coa oleaxe que había, campaneamos, o barco non resistiu e envorcou de golpe.

E en cousa dun par de segundos quedamos quilla arriba. Manolo estaba no halador e non sabía nadar, eu estaba ao seu carón, e da primeira impresión, a cara que lle mirei indicaba o medo que sentía. Todo sucedía moi rápido.

Díxenlle que había que tirarse... Enseguida a auga xa nos daba polo costado. Eu tireime coa confianza de saber nadar, pero ao lanzarme dei a volta e xa vin vir enriba o outro lado do barco. Entón, mergulleime de novo, tra-tando de esquivalo.

Cando aboiei de segunda volta, xa non mirei a ningún, só escoitaba o motor apagándose e o barco afundindo do revés. Ao pouco, Manolo aboiou ao meu lado, pero xa tiña a mirada perdida.

Meu pai tardou uns vinte segundos, se cadra, en saír de dentro da ponte do barco, non sei como se zafou pero saíu. Con 50 anos que tiña, nadaba moi ben e foi parar a unha distancia un tanto lonxe aínda de nós, e berroume: Ten coidado, ten coidado rapás! Nadamos para subirnos enriba da quilla e eu intentaba levar a Manolo comigo, pero había momentos en que xa non daba avanzado. Unha distancia de tres metros é moito neses momentos. Eu tiña posto un xerseí dos que che dan na marina, deses azuis, que estiraba moito e non me deixaba nadar. As botas xa che caen soas, por iso é bo levalas sempre grandes. Entón subín un momento á quilla, para quitar o pantalón de augas e o xerseí. Logo volví a auga para coller a Manolo. Aí xa chegou meu pai e entre ambos botámolo arriba e tratamos de reanimalo, fixémoslle a respiración artificial... pero de pouco serviu. Manolo morrería dun infarto no hospital do Meixoeiro,

despois de tres días de estar en coma. No informe da autopsia indicaba paro cardíaco, non afogado.

Benjamín, o outro tripulante, estaba no momento dos feitos na popa, pero tampouco sabía nadar. El agarrouse aos candeiros de popa e afundiuse agarrado ao barco. Apareceu mais tarde... Cando empezou a chegar máis xente, un dos percebeiros tirouse a bucear e encontrouno debaixo do barco pero xa máis cara a proa, debeu ir rodando coa corrente. El si que morreu afogado.

Mais tarde, recolleunos unha lancha dun mozo de Cela que se chama Serafín. Na lancha, de nome Zeus, que casualmente é a que sae ao fondo na foto, estaba un tío meu, e foi dende onde evacuaron a Manolo nun helicóptero. Naquel momento xa se xuntaran alí moitos barcos pero nese momento a cabeza non está para traballar... Nada che importa xa... Pero aínda así recollemos as nasas da costa porque daban mal tempo nos próximos días. Eu aínda embarcaría despois no "Mar de España"...

O noso barco quedara moi estragado e, como alí non había moito fondo, velaba entre augas. Sobre a tarde, con vento do sur, púñase algo mais de

lado... Cando caeu a noite, viñeron con intención de reflotalo, un barco bateiro, -creo que era do Sr Pilo de Moaña- e máis un barco de ferro do Grove que se dedica a mover mortos de bateas e esas cousas. Entre os dous, amarrando un cabo por popa e outro por proa, chegamos a Bueu sobre as 11 ou 12 da noite.

Deixamos o barco todo o máis arriba que se puido na Banda do Río, cerca de onde están as case-tas e despois démoslle un tirón co tractor de Freire. Quedou alí tapado non sei se un ou dous días e uns días máis adiante, subímolo ao varadeiro de Bueu ata que finalmente decidimos levalo a Portonovo para reparalo porque foi alí onde o fixeran, nun estaleiro de aló.

O barco restaurouse con algunhas modificacións, redondeouse menos a popa, arbolouse un pouco máis por diante, eleváronselle os costados... Traballamos nove anos máis nel ata desguzalo no 2007. Agora sigo pescando nunha lancha de poliéster que ten menos traballo de mantemento e aínda que a miña é grande, imos só dous tripulantes.